

Motion till riksdagen 2020/21:1242

av Jan Ericson (M)

Översyn och modernisering av fastighetsbildningslagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att få en lagstiftning om fastighetsbildning som är modern och främjar möjligheterna att bygga och bo i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finns 3,3 miljoner fastigheter i Sverige. Sveriges fastigheter är värderade till ca 12 300 miljarder kronor. Det samlade taxeringsvärdet är ca 9 200 miljarder kronor. Alla Sveriges mark- och vattenområden är indelade i fastigheter. Vid ändringar i fastighetsindelningen krävs det att vissa krav som samhället ställer är uppfyllda. Det gäller bl.a. fastighetens storlek, form och läge samt när och hur den ska användas. Bestämmelserna utformades mot bakgrund av samhällets förutsättningar och krav för över 50 år sedan.

Markens indelning i fastigheter utgör en grundläggande beståndsdel i samhällsbyggandet. De krav som ställs på fastighetsindelningen får konsekvenser för vilka fastigheter som får bildas, registreras och ägas vilket i sin tur påverkar samhällsutvecklingen i ett bredare perspektiv genom att ange förutsättningarna för var människor kan bo i landet och bedriva olika verksamheter.

I Sverige har staten sedan hundratals år tillbaka på olika sätt reglerat fastigheters utformning och innehåll. Genom skiftesreformer och förbud har lagstiftaren strävat efter att komma till rätta med uppsplittring av jord i små och olönsamma enheter samt styra markanvändningen.

Många önskemål om förändringar i fastighetsindelningen kan med dagens regelverk inte tillmötesgå. Bedömningsgrunderna som används för att avgöra om en fastighet är lämplig för sitt ändamål (t.ex. bostad, industri, infrastruktur, jordbruk eller skogsbruk) har varit i stort sett oförändrade sedan fastighetsbildningslagens tillkomst för snart femtio år sedan.

Det innebär att reglerna hindrar människor att bygga och bo och motverkar landsbygdsutveckling.

I en aktuell doktorsavhandling – Sveriges styrning av fastighetsindelningen. Dåtid, nutid och framtid – av Linda Sabel redovisas att lagstiftningen bör gå att liberalisera genom att ta bort vissa regler och införa lättnader. På så vis får enskildas önskemål större genomslag i fråga om vilka fastigheter som kan bildas. I avhandlingen presenteras ett lagförslag som bygger på två banbrytande förutsättningar: att fastighetsindelningen kan separeras från beslut om markanvändningen, förutom inom områden med bindande planer, samt att fastighetsbildning som bygger på frivillighet bör tillåtas.

Sedan lång tid gör lantmäterimyndigheternas långa handläggningstider att nuvarande regelverk utgör ett stort hinder för landsbygdsutveckling.

Sammantaget finns behov av att tillsätta en utredning för översyn av fastighetsbildningslagen.

Jan Ericson (M)